

Ekonominytt Juni

Nu ökar efterfrågan på investeringsvaror från en låg nivå

Då bl.a. kapacitetsutnyttjandet har stigit något, vinsterna i industrin kommit tillbaka i liten skala och i takt med att finansieringsproblemen i näringslivet inte är fullt lika akuta som tidigare har äntligen orderingången för maskinindustrin börjat öka mer substantiellt.

I teknikföretagens barometer för andra kvartalet ökade orderingången för maskinindustrin i Sverige i högre omfattning än tidigare. Särskilt stor ökning hade tillverkare av kraftalstrande maskiner som hydraulik, pneumatik, lager, pumpar mm. och tillverkare av maskiner till andra industrier än teknikföretag.

En ytterligare indikator på högre global efterfrågan på maskinutrustning är en förbättrad orderingång till maskinindustrin i **Tyskland**. Landet är världens enskilt största exportör av maskinutrustning. Jämfört med april i fjol ökade orderingången i april i år (senaste uppgift) för maskinindustrin i Tyskland med hela 35 % i volym. Läget i april i fjol var starkt tillbakapressad så jämförelsen är naturligtvis inte den bästa. Jämför vi i stället med fjärde kvartalet i fjol har orderingången ökat med 10 % i volym. För tillverkare av maskiner till andra tillverkande industrier än teknikföretag ökade orderingången med hela 58 % i volym jämfört med april i fjol och med 9 % jämfört med fjärde kvartalet i fjol. Såväl hemma- som exportorder ökar i hög takt. Men som vanligt är det den tyska exportmotorn som bidrar mest och börjar alltmer gå på samtliga cylindrar. Vi vill återigen påpeka att produktionsnivån i dagsläget i maskinindustrin i Tyskland ligger på drygt index 90 med 2005=100. Under högkonjunkturen 2008 nådde produktionsnivån som mest index 138. Branschens tillväxt startar alltså från en låg nivå.

Orderingången till maskinindustrin i **USA** visar också, enligt senaste statistik från april, samma trend som i Tyskland d.v.s. en betydligt starkare tillväxt jämfört med såväl april i fjol som jämfört med fjärde kvartalet 2009. Maskinindustrin i **Japan** visar också en återhämtning efter botten under september i fjol. I april i år var produktionsnivån 33 % högre än under september i fjol. Även här rör det sig uppåt från en låg nivå då produktionsnivån i april i år var knappt 30 % lägre än under toppnoteringen under första kvartalet 2008.

I **Kina** fortsatte produktionen i maskinindustrin att växa i maj som om ingenting har hänt och ökade med 20 % jämfört med maj i fjol. Detta är bara marginellt lägre tillväxt än under mars och april. Här får branschen draghjälp av en hög inhemsk investeringstillväxt. I maj ökade landets investeringar med höga 26 % jämfört med maj i fjol. Detta är förvisso lägre än under andra halvåret i fjol då investeringarna ökade med omkring 33 % i genomsnitt jämfört med andra halvåret 2008. Majsiffran får ändå betraktas som "behaglig".

Arbetsmarknadsläget

Antalet varsel har både minskat och ökat på senare tid. I maj varslades endast 261 personer om uppsägning i teknikföretag i Sverige. Det var den lägsta nivån under en majmånad sedan maj 2007. Antalet varsel var främst koncentrerade till några få maskin- och elmaskinföretag. I metallvaruindustrin noterades endast 7 varsel. Som alla förstår är detta en mycket låg siffra för metallvarutillverkare och den lägsta majsiffran på 18 år.

2010-06-15

Samtidigt visar arbetsförmedlingens veckostatistik att varsel om uppsägning har tilltagit något i teknikföretag under de två första veckorna i juni och uppgick till 380 personer. Trots denna ökning är antalet varsel under april, maj och början av juni på en mer normal nivå jämfört med de varsel som noterades under hösten 2008 och första halvåret 2009.

Att efterfrågan på arbetskraft ökat något återspeglades också i ökad brist på arbetskraft i teknikföretagens barometer för andra kvartalet i år. Högre aktivitet i teknikföretag har också inneburit att anmälda lediga platser ökat från låga nivåer.

Mot bakgrund av en tilltagande produktionsnivå, förbättrad orderingång och ökad brist på arbetskraft bedömer vi att antalet varsel kommer att ligga kvar på en låg nivå under resten av året. Vår bedömning att antalet anställda ligger kvar på samma nivå under andra halvåret i år som under andra kvartalet i år. Mer om arbetsmarknaden kan läsas i vårt nyhetsbrev på annan plats på vår hemsida.

Svårt att höja priserna

Producentpriserna PPI (viktade export- och hemmamarknadspriser) för teknikföretag i Sverige har minskat på senare tid. En starkare valuta är en bidragande orsak till detta. I fjol var genomsnittskursen SEK/Euro 10,62 mot 9,78 de fem första månaderna i år.

I april i år nådde PPI index 106,5 (2005=100) och låg därmed 3,6 % lägre än i april i fjol. Jämfört med fjärde kvartalet i fjol var prisnivån 0,7 % lägre. Mellan fjärde kvartalet i fjol och april i år har prisnivån minskat för samtliga delbranscher utom för elmaskiner och elapparatur. Att prisnivån ökat för elmaskiner kan i stort sett tillskrivas att priserna på elkabel har ökat till följd av höga kopparpriser. Övriga delbranscher inom elmaskiner visar samma trend som för teknikvaror i allmänhet d v s svagt sjunkande prisnivå.

Om nu kronan stärkts mot främst Euro är det tvärtom inom EMU. Euro har som bekant fallit stort bl.a. mot USD. Detta har medfört att exportpriserna från tillverkare inom EMU ökat på senare tid, om än måttligt. Då exporten till dollarländer inte överstiger 15 % av total export blir genomslaget begränsat på total exportprisutveckling. En svagare valuta är naturligtvis en liten lättnad för hårt pressade tillverkare inom det europeiska valutaområdet.

Sammanfattningsvis har det första halvåret i år bjudit på klart bättre siffror för industrin. En hel del konjunkturindikatorer talar för fortsatt tillväxt under andra halvåret i år. I jämförelse med andra halvåret i fjol eller första halvåret i år blir dock tillväxten inte lika stark. En bidragande orsak är att bilindustrin inom såväl EU, Japan som USA nått en mer normal (mindre onormal) produktionsnivå efter den omfattande nedgången mellan hösten 2008 och hösten 2009. Exempelvis förväntas den tyska personbilsindustrin skruva ihop lite drygt 5,2 miljoner personbilar i år vilket "bara" är några hundratusen enheter lägre än under toppåren 2007-2008.